

Sygn. akt : VU 1970/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 marca 2013 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: Justyna Alfawicka

po rozpoznaniu w dniu 6 marca 2013 r. w Legnicy

sprawy z wniosku S. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania S. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 5 listopada 2012 roku

znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 1970/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 05 listopada 2012r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy S. M. prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczony udowodnił 14 lat, 10 miesięcy i 15 dni takiej pracy, wobec wymaganych 15 lat.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych, nie uznał za pracę w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia wnioskodawcy w:

- (...) Fabryce (...) od 01 września 1967r. do 26 stycznia 1968r., ponieważ był zatrudniony w charakterze ucznia,
- (...) Fabryce (...) od 27 stycznia 1968r. do 25 maja 1971r., ponieważ charakter pracy w zaświadczeniu z dnia 12 lutego 2001r. nie został określony ściśle według właściwego wykazu, działu i pozycji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz brak powołania na przepisy branżowe,
- Zakładach (...) w K. od 03 stycznia 1972r. do 24 kwietnia 1972r. na podstawie przedłożonej dokumentacji zastępczej, ponieważ nie można określić charakteru pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji powołanego rozporządzenia oraz nie można określić zajmowanego stanowiska pracy zgodnie z wykazem, działem, pozycją i punktem zarządzenia resortowego lub uchwały właściwego ministra, brak powołania na przepisy branżowe i rozporządzenie z dnia 07 lutego 1983r. oraz brak informacji potwierdzającej wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym

charakterze w powyższym okresie. Ponadto, w zaświadczeniu z dnia 17 sierpnia 1982r. brak potwierdzenia, że praca była wykonywana w warunkach szczególnych.

Od wskazanej decyzji odwołanie złożył wnioskodawca S. M., domagając się jej zmiany i przyznania mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu, podniósł, że w okresie zatrudnienia w (...) Fabryce (...) w L. był zatrudniony jako młodociany i odbywał praktyczną naukę zawodu. Praca odbywała się w hali produkcyjnej w niewielkiej odległości od pieców hutniczych, dlatego, jego zdaniem, wskazany okres zatrudnienia należy uznać za pracę w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na odwołanie, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie uzasadniając swoje stanowisko jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

S. M. urodził się (...) Na dzień 01 stycznia 1999r. wykazał 29 lat, 9 miesięcy i 21 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Wnioskodawca nie przystąpił do OFE i nie pozostaje w stosunku pracy, który rozwiązał w dniu 17 lipca 2010r.

Dowód: akta ZUS t. III – świadectwo pracy z dnia 16 lipca 2010r. k. 15-16.

W okresie od 01 września 1967r. do 26 stycznia 1968r. S. M. był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...)w L. jako młodociany, na podstawie umowy o praktyczną naukę zawodu formierza odlewnika. Na podstawie tej umowy ubezpieczony przez 3 dni w tygodniu po 6 godzin dziennie pracował w zakładzie pracy. W pozostałych 3 dniach tygodnia uczęszczał do (...) Szkoły Zawodowej w L., gdzie zdobywał wiedzę teoretyczną.

Od 27 stycznia 1968r. do 05 marca 1971r. ubezpieczony był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...)w L., jako młodociany, na podstawie umowy o praktyczną naukę zawodu ślusarza remontu maszyn na takich samych zasadach jak w poprzednim okresie.

Po ukończeniu praktycznej nauki zawodu, wnioskodawca od 06 marca 1971r. do 25 maja 1971r. był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...)w L. na stanowisku ślusarza – stażysty. W tym okresie ubezpieczony pracował na wydziale produkcji urządzeń do przetaczania cieczy i gazu. Do jego obowiązków należało wykonywanie robót ślusarskich, m.in.: piłowanie płaszczyzn równoległych oraz ustawionych względem siebie pod kątem, prostowanie i wyginanie ręcznie płaskowników, prętów i blach, gwintowanie otworów przelotowych i nieprzelotowych, cięcie piłką ręczną i nożycami ręcznymi.

Dowód: wyjaśnienia wnioskodawcy 00:05:33-00:16:19,

akta osobowe z okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...)w L..

W dniu 11 października 2012r. ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury. Decyzją z dnia 05 listopada 2012r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy S. M. prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Dowód: akta ZUS t. IV – wniosek o emeryturę k. 1-3,

akta ZUS t. IV – decyzja ZUS z dnia 05 listopada 2012r. k. 8.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy S. M. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 wskazanej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w

szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 pkt 2 tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura, o której mowa, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy- w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Stosownie do art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Wiek emerytalny, o którym mowa we wskazanym artykule, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Przy czym, zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy, o których mowa powyżej, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Zgodnie z § 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (DZ.U z 1983 r., Nr. 10, poz. 49) okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Przewidziane w § 22 powołanego rozporządzenia ograniczenia dowodowe dotyczą wyłącznie postępowania przed organami rentowymi. W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych, wnioskodawca może udowadniać okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego (por. wyrok SN z dnia 02.02.1996 r., II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239).

W sprawie bezspornym był fakt iż wnioskodawca osiągnął wiek emerytalny, tj. 60 lat, na dzień 01 stycznia 1999r. posiadał wymagane 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w dniu złożenia wniosku nie pozostawał w zatrudnieniu i nie przystąpił do OFE.

Sporną kwestią wymagającą ustalenia Sądu było natomiast to, czy wnioskodawca posiadał nadto 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wnioskodawca nie spełnił warunków wskazanych w treści przepisu art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ponieważ nie udokumentował 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Wnioskodawca w odwołaniu domagał się zaliczenia mu do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w(...)Przedsiębiorstwie (...)w L., nie wnosił natomiast o uznanie za taką pracę okresu zatrudnienia w Zakładach (...)w K.. Wobec powyższego, Sąd, związany żądaniem zawartym w odwołaniu, poddał ocenie charakter pracy wnioskodawcy wykonywanej w okresie zatrudnienia w (...). i (...) w L..

Jak wynika z dokumentacji zawartej w aktach osobowych dotyczących wskazanego okresu zatrudnienia, jak również z wyjaśnień samego ubezpieczonego, S. M. w okresie od 01 września 1967r. do 26 stycznia 1968r. był zatrudniony na podstawie umowy o praktyczną naukę zawodu formierza – odlewnika. Stosownie do wyjaśnień wnioskodawcy, na podstawie wskazanej umowy, przez 3 dni w tygodniu po 6 godzin dziennie, pracował w zakładzie pracy w ramach praktycznej nauki zawodu natomiast w pozostałych 3 dniach tygodnia uczęszczał do (...) Szkoły Zawodowej w L., gdzie zdobywał wiedzę teoretyczną.

Na takich samych zasadach ubezpieczony był zatrudniony w okresie od 27 stycznia 1968r. do 05 marca 1971r. Wprawdzie wnioskodawca na rozprawie twierdził, że naukę teoretyczną ukończył wcześniej niż praktyczną, jednakże nie znalazło to potwierdzenia w dokumentacji zawartej w aktach osobowych. Zauważyć jednocześnie należy, że ubezpieczony przyznał, iż nie pamięta dokładnie dat i okresów nauki, zarówno praktycznej jak i teoretycznej. W związku z powyższym, Sąd w powyższym zakresie oparł się w całości na dokumentach zebranych w aktach osobowych.

Wobec powyższego, uznać należało, że wnioskodawca w okresach: od 01 września 1967r. do 26 stycznia 1968r. oraz od 27 stycznia 1968r. do 05 marca 1971r., jako młodociany, był zatrudniony na podstawie umowy, o której mowa w przepisach ustawy z dnia 02 lipca 1958r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudnienia młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnych stażu pracy (Dz. U., Nr 45, poz. 226). Zatrudnienie na podstawie takiej umowy nie jest jednakże wystarczające do uznania tych okresów pracy za okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Z założenia bowiem uczeń przyuczony do wykonywania prac określonych w art. 32 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach, o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia, nie mógł ich wykonywać i faktycznie nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, lecz najwyżej w wymiarze czasu pracy przewidzianym dla pracowników młodocianych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2012r., II UK 96/11, LEX nr 1215433).

Tak też było w rozpoznawanej sprawie. Jak bowiem wyjaśnił wnioskodawca, na podstawie wskazanych umów pracował w zakładzie pracy jedynie przez 3 dni w tygodniu po 6 godzin dziennie (18 godzin tygodniowo). W pozostałych 3 dniach uczęszczał do (...) Szkoły Zawodowej w L., gdzie pobierał teoretyczną naukę zawodu. Tym samym, nie spełnił jednego z podstawowych warunków uprawniających do przyznania wcześniejszej emerytury, tj. wykonywania pracy w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Powyższe uniemożliwia zatem zaliczenie tego okresu do stażu pracy w warunkach szczególnych.

Za pracę w warunkach szczególnych nie mógł być także uznany okres zatrudnienia wnioskodawcy od 06 marca 1971r. do 25 maja 1971r. na stanowisku ślusarza – stażysty. Jak wynika bowiem z programu wstępnego stażu pracy dla S. M., w okresie tym do jego obowiązków należało wykonywanie prac nie tylko uznanych za pracę w warunkach szczególnych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r., lecz także czynności, które nie zostały przez ustawodawcę do takich prac zaliczone. Wobec powyższego, także i w tym okresie, ubezpieczony nie spełnił warunku, o którym mowa w cytowanych wyżej przepisach ustawy emerytalnej oraz rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r., tj. wykonywania pracy w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Z przedstawionych wyżej okoliczności, jednoznacznie wynika, iż wnioskodawca nie wykazał co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych, co skutkowało oddaleniem, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kodeksu postępowania cywilnego, jego odwołania od decyzji ZUS z dnia 05 listopada 2012r. znak: (...).

Jednocześnie, zważyć należy, iż wnioskodawca może wystąpić do organu rentowego z ponownym wnioskiem o przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury i domagać się zaliczenia do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w Zakładach (...) w K.. W razie decyzji odmownej, ubezpieczonemu będzie przysługiwało prawo do odwołania się o Sąd Okręgowy w Legnicy, który – stosownie do wyników przeprowadzonego postępowania dowodowego – rozstrzygnie o zasadności żądania wnioskodawcy.